

V Brně dne 5. května 2026
Č. j.: MZP/2025/540/859
Sp. zn.: ZN/MZP/2026/540/30
Vyřizuje: RNDr. Miroslav Rokos
Tel.: 267 123 701
E-mail: miroslav.rokos@mzp.gov.cz

Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a
integrované prevence MŽP
zde

Stanovisko k návrhu Změny č. 2 Územního rozvojového plánu

Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy IV, (dále jen „Ministerstvo“), jako příslušný orgán ochrany přírody podle ustanovení § 79 odst. 3 písm. t) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „ZOPK“), orgán ochrany ZPF podle ustanovení § 5 odst. 2 a § 17 písm. a) zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně ZPF („ZOZPF“) a orgán ochrany vod podle ustanovení § 108 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách („VZ“), ve spojení s ustanovením § 9 odst. 2 zákona č. 249/2025 Sb., o urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů (zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „ZOZE“), vydává k návrhu změny č. 2 Územního rozvojového plánu, kterým se vymezují akcelerační oblasti, a k návrhu jednotlivých územních opatření, následující stanovisko:

1. K vymezení akceleračních oblastí (AO)

Úvodem je nutno konstatovat, že předložený návrh vymezení AO, aspoň na území výše vyjmenovaných krajů, nesouzní příliš se zásadami formulovanými v ust. § 4 odst. 3 zák. č. 249/2025 Sb., o urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů (zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie). Naopak, AO zde navržené nejenže neupřednostňují umělé a zastavěné plochy, ale v podstatě je ani nezahrnují. AO jsou vesměs navrženy v územích, kde se dostávají do střetu s ochranou ZPF, včetně dotčení nejprísněji chráněných půd, s ochranou přírody a krajiny, zejména dotčení významných krajinných prvků ze zákona, migračních koridorů, zvláště chráněných druhů nebo krajinného rázu, v některých případech i s ochranou vod – dotčení ochranného pásma vodního zdroje.

S ohledem na potřebu vymezení AO k zajištění závazku vůči EU lze akceptovat, že k těmto střetům bude docházet, nicméně dle našeho názoru jsou v některých případech střety natolik významné, že negativní dopady umístění OZE v těchto oblastech nemohou navržená opatření zmírnit natolik, aby byly únosné.

Ministerstvo proto **nesouhlasí** s vymezením následujících AO v návrhu Změny č. 2 ÚRP:

v kraji Vysočina: **AOV 65 Bílá hora, AOV 67 Kamenička, AOV 49 Křeč, AOV 73 Jemnice**
v Jihomoravském kraji: **AOV 94 Moštěnice**
ve Zlínském kraji: **AOV 109 Lukoveček**

Odůvodnění:AOV 64 Bílá Hora a AOV 67 Kamenička

AOV jsou vymezeny na hřebenu – krajinném předělu, kdy dojde k narušení přírodní estetiky Horní Smrčné vyznačující se historickým členěním krajiny (meze, terasy, interakční zeleň). Dojde ke kolizi s kulturněhistorickými dominantami (např. kostely v Lukách, Petrovicích, Střížově, Kamenici). Současně dojde k narušení tahového koridoru ptáků v údolí vodního toku Jihlavy a ornitologicky významné zóny v PR Údolí Brtnice.

AOV 49 Křeč

AOV je vymezena na nejvyšších bodech rozhraní Křemešnické vrchoviny a Táborské pahorkatiny. Dojde k narušení přírodní a kulturní dominant Svidník, Křeč, Černovice, Sudkův Důl. Ve vzdálenosti cca 5,7 km od hranice AO se nachází EVL Chýnovské jeskyně, kde je předmětem ochrany netopýr velký (*Myotis myotis*). Pravidelné přelety netopýra velkého činí až 20 km. Netopýr velký patří k zájmovým druhům ovlivněným výstavbou a provozem VTE. Nadto jsou v blízkosti navrženy další 3 AO.

AOV 49 Křeč se navíc nachází z velké části na půdách I. a II. třídy ochrany, tedy na nekvalitnějších a nejceněnějších půdách. Celkový odhadovaný zábor půdy v celé akcelerační oblasti je vypočten v příloze Zábor zemědělského půdního fondu Změny č. 2 ÚRP na 4,61 ha a z toho 2,72 ha (téměř 60%) má být umístěno na půdách převážně I. a také II. třídy ochrany. Nejlepší půdy se nachází napříč celým řešeným územím, je tedy zřejmé, že není možné se těmito půdám vyhnout. Z těchto důvodů není možné naplnit, při stanovení jakýchkoli podmínek, zásadu přednostního využívání méně kvalitní zemědělské půdy podle § 4 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF. Zároveň tato lokalita nesplňuje kritérium vymezení akcelerační oblasti zakotvenou v § 4 odst. 3 zákona č. 249/2025 Sb. urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů, tím že vymezuje oblast na nejceněnějších půdách.

AOV 73 Jemnice

AOV je vymezena na krajinných předělech, kde dojde k narušení dálkových pohledů (Dačicko, Jemnicko). Dále je situována v koridorech přeletu netopýrů a tahovém prostoru ptáků z východu na západ. Větrné elektrárny by svým měřítkem, výškou a vizuální exponovaností převzaly roli dominant v území a vedly by k potlačení uplatnění stávajících kulturních dominant, včetně oslabení jejich vzájemných vazeb. Tím by došlo k narušení čitelnosti historicky utvářené krajiny a ke snížení hodnoty krajinného rázu v širším území.

AOV 94 Moštěnice

S vymezením AOV nesouhlasíme s ohledem na ochranu krajinného rázu místa. AOV je vymezena v otevřeném terénu, který tvoří harmonická zemědělská krajina se zachovanou a žádnými monstrózními stavby narušenou strukturou. Umístění staveb využívajících větrnou energii naruší dálkový pohled na zalesněné pohoří Chřiby a na část CHKO Bílé Karpaty.

AOV 94 Moštěnice se navíc nachází z velké části na půdách I. a II. třídy ochrany, tedy na nekvalitnějších a nejceněnějších půdách. Celkový odhadovaný zábor půdy v celé akcelerační oblasti je vypočten v příloze Zábor zemědělského půdního fondu Změny č. 2 ÚRP na 2,53 ha a z toho 1,52 ha (60%) má být umístěno na půdách I. a II. třídy ochrany. Nejlepší půdy se

nachází napříč celým řešeným územím, je tedy zřejmé, že není možné se těmto půdám vyhnout. Z těchto důvodů není možné naplnit, při stanovení jakýchkoli podmínek, zásadu přednostního využívání méně kvalitní zemědělské půdy podle § 4 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF. Zároveň tato lokalita nesplňuje kritérium vymezení akcelerační oblasti zakotvenou v § 4 odst. 3 zákona č. 249/2025 Sb. urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů, tím že vymezuje oblast na nejcennějších půdách.

AOV 109 Lukoveček

AOV 109 Lukoveček se nachází převážně na půdách I. a II. třídy ochrany, tedy na nekvalitnějších a nejcennějších půdách. Celkový odhadovaný zábor půdy v celé akcelerační oblasti je vypočten v příloze Zábor zemědělského půdního fondu Změny č. 2 ÚRP na 2,57 ha a z toho 2,3 ha (téměř 90%) má být umístěno na půdách I. a II. třídy ochrany. Nejqualitnější půdy se nachází napříč celým řešeným územím, je tedy zřejmé, že není možné se těmto půdám vyhnout. Z těchto důvodů není možné naplnit, při stanovení jakýchkoli podmínek, zásadu přednostního využívání méně kvalitní zemědělské půdy podle § 4 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF. Zároveň tato lokalita nesplňuje kritérium vymezení akcelerační oblasti zakotvenou v § 4 odst. 3 zákona č. 249/2025 Sb. urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů, tím že vymezuje oblast na nejcennějších půdách.

S vymezením této akcelerační oblasti nelze souhlasit ani z hlediska ochrany přírody a krajiny, a to z důvodu narušení krajinného rázu. Oblast je navržena v těsné blízkosti hranic přírodního parku Hostýnské vrchy, jehož hlavním smyslem vyhlášení je ochrana krajinného rázu podle zákona č. 114/92 Sb. o ochraně přírody a krajiny. Pro krajinný ráz Hostýnských vrchů je charakteristický reliéf, který tvoří soustava hřbetů. Krajinný ráz této oblasti tvoří rovněž typické vysoké zastoupení lesů doplněné podhorskými loukami a pastvinami. Charakteristická je historická zástavba obcí valašského typu. Umístění VTE v předmětné AO by zcela necitelně ovlivnil jedinečný krajinný ráz této oblasti.

Ostatní navržené AOV je možné akceptovat při doplnění podmínek a zmírňujících opatření, jak je uvedeno níže.

2. K návrhu územních opatření

Z hlediska ochrany přírody a krajiny

Územní opatření:

V této fázi není možné specifikovat konkrétní podmínky, jak pro povolení, tak i pro provoz OZE. Nedošlo ke zjištění skutečného výskytu bioty v místě záměru a zpracování Hodnocení vlivu zamýšleného zásahu na zájmy chráněné zákonem ve smyslu ustanovení § 67 ZOPK (dále jen „Hodnocení“). Pro lepší orientaci navrhané podmínky a zmírňující opatření doporučujeme seřadit dle jednotlivých úkonů uvedených v ustanovení § 13 odst. 2 a 3 ZOZE.

Navrhujeme upravit podmínky OOP pro AOS následovně:

Bod 3.1. a)

Doplnit větu: „Uložiště elektřiny budou umístována do přenosných kontejnerů (nesmí se jednat o stavby ale dočasná zařízení). Řídící či operační velíny budou koncipovány jako „drobné stavby“ ve smyslu stavebního zákona (výška nad zemí max. 5 m, hloubka max 3 m, výměra max. 40 m²).“

Bod 3.1. h)

Nové znění: „Plochy pod plochou FV panelů budou zatravněny odpovídající krajovou směsí bylin, a to i z důvodů ochrany půdy vůči erozi. Záměry OZE a související infrastruktury budou umístovány mimo územní systém ekologické stability (dále jen „ÚSES“), významné krajinné prvky (dále jen „VKP“) – lesy, rašeliniště, vodní toky (trvalé i občasné), rybníky, jezera, údolní nivy [viz § 4 ve vazbě na § 3 písm. a) a b) ZOPK] a dále prameniště, močály, slatiny aj. [viz Ramsarskou úmluvu uveřejněnou v Částce 67 Sbírky zákonů č. 396/1990 ze dne 28. 9. 1990, konkrétně v Čl. 1 a rovněž <https://mzp.gov.cz/cz/zahranicni-vztahy/mezinarodni-smlouvy-v-oblasti-zivotniho-prostredi/ramsarska-umluva-o-mokradech>], a také ve vzdálenosti min. 30 metrů od břehové hrany, resp. obvyklé úrovně zvodnění.“

Bod 3.1. i)

Slovní spojení „...pásem širokým minimálně 6 m“ nahradit „...**pásem širokým minimálně 20 m**“. Aby plnily travní či keřové pásy svoji funkci bezpečného biokoridoru musí být široké alespoň 20 m [viz Metodiku vymezení ÚSES (březen 2017) – kap. 7.2.1, str. 51 – minimální šířka lučních ekosystémů, <https://mzp.gov.cz/cz/agenda/priroda-a-krajina/obecna-ochrana-prirody-a-krajiny/uzemni-system-ekologicke-stability/plan>].

Bod 3.1. l)

Nové znění respektující zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jeho ustanovení § 14 odst. 2 (věta poslední).

„Záměry OZE a související infrastruktury budou umístovány s odstupem alespoň 30 m od lesa.“

Bod 3.2. a)

Z důvodu zamezení ruderalizace i šíření nežádoucích a invazních druhů rostlin a z důvodu zvýšení biodiverzity stanovišť požadujeme doplnit, že pokosená biomasa bude odstraněna a nedopasky budou vykoseny.

Navrhujeme upravit podmínky OOP pro AOV následovně:

Bod 3.1. b)

Vypustit větu „Přibližná výměra areálů určených pro skladování elektřiny (např. oplocených areálů s kontejnery) nepřesáhne 0,06 ha v rámci jednoho záměru OZE a 0,4 (0,6) ha pro celou akcelerační oblast.“

Odůvodnění:

Není zřejmé, zda budou areály určené pro skladování elektřiny zřizovány samostatně anebo na pozemku každé z VE, proto nelze vyslovit souhlas.

Bod 3.1. d)

Vypustit větu „V místě základů větrné elektrárny a zařízení související infrastruktury nebudou prováděny terénní úpravy, kterými by se původní úroveň terénu zvyšovala o více než 5,0 m nebo snižovala o více než 5,0 m. Podmínka se nevztahuje na případné dočasné terénní úpravy po dobu výstavby větrné elektrárny.“

Odůvodnění:

Z jakého důvodu se tato podmínka stanovuje?

Bod 3.1. j)

Ochrana ptáků se stanoví na základě Hodnocení, jelikož se jedná o závažný zásah ve smyslu ustanovení § 67 odst. 1 ZOPK. To musí být provedeno v souladu s dostupnými doporučeními České společnosti ornitologické a v případě jejich absence podle obecně uznávaných mezinárodních standardů pro monitoring mortality ptáků na větrných elektrárnách (např. BirdLife International či obdobné metodiky používané v členských státech EU). Na základě výsledků monitoringu a posouzení rizikovosti VTE budou stanovena opatření, která minimalizují riziko zranění a úhynu ptáků. Akustický monitoring letové aktivity netopýrů musí být prováděn v období aktivity netopýrů podle následujících metodik (i) „Metodika posuzování vlivu výstavby a provozu větrných elektráren na netopýry“ (ČESON, 2012), (ii) metodického doporučení společnosti ČESON (v přípravě). Realizace monitoringu musí být zajištěna pouze odborně způsobilým subjektem s prokazatelnými zkušenostmi v oblasti monitoringu netopýrů. Monitoring bude zaměřen na detekci letové aktivity rizikových druhů netopýrů, tj. především na netopýra velkého (*Myotis myotis*), netopýra hvízdavého (*Pipistrellus pipistrellus*), netopýra nejmenšího (*Pipistrellus pygmaeus*), netopýra rezavého (*Nyctalus noctula*) a netopýra vousatého (*Myotis mystacinus*). Vyhodnocení monitoringu musí být provedeno v souladu s metodickým doporučením společnosti ČESON (v přípravě).

Bod 3.2. c) a d)

Opatření nelze stanovovat až při provozu záměru OZE.

Do všech OOP pro AOS a AOV požadujeme doplnění obecných podmínek ve znění:

1. Po dobu realizace záměru OZE bude stanovena odborně způsobilá fyzická nebo právnická osoba (držitel autorizace k provádění hodnocení ve smyslu ustanovení § 67 ZOPK) – biologický dozor, jehož úkolem bude mimo jiné i koordinace průběhu prací během realizace záměru OZE a jejich správné načasování, sledování výskytu chráněných druhů a zajištění jejich případného záchranného transferu. Činnosti prováděné ve vztahu ke zvláště chráněným

druhům bude průběžně zaznamenávat do stavebního deníku (datum, počet druhů a jejich jedinců, provedené opatření).

Odůvodnění:

Podmínky a zmírňující opatření mají být navrženy v souladu s požadavky pro vydání druhových výjimek dle ustanovení § 56 ZOPK (ustanovení § 13 odst. 2 ZOZE). Investoři jsou povinni splnit množství podmínek z důvodu ochrany přírody a krajiny. Splnění těchto podmínek je vázáno na odborné znalosti a zkušenosti. Zcela běžnou, zažitou a osvědčenou praxí orgánů ochrany přírody je v rámci výjimky dle ustanovení § 56 ZOPK stanovit žadateli povinnost zajistit po celou dobu realizace záměru biologický dozor stavby.

2. Biologický dozor v místě stavby provede aktuální záchranný transfer nalezených jedinců zvláště chráněných druhů, kterým by jinak hrozilo zvýšené riziko zranění nebo usmrcení stavební mechanizací, na jinou vhodnou lokalitu mimo prostor stavby, dostatečně vzdálené, aby nehrozila zvýšená rizika návratu jedinců do nežádoucího prostoru stavebních prací. K transferu bude přistoupeno pouze v případě, že jedinci těchto druhů nebudou schopni bezpečně opustit prostor stavby přirozeným způsobem (vlastními silami). Odchyt může být proveden ručně s využitím vhodné nádoby nebo schránky, přičemž pobyt transferovaných jedinců v nich bude dle možností co možná nejkratší. Veškeré transfery zvláště chráněných druhů budou s předstihem oznámeny příslušnému krajskému úřadu, nebude-li toto vyloučeno nutností neprodleného odvrácení hrožící ekologické újmy. Příslušný krajský úřad následně zajistí osobní účast v průběhu transferu, příp. nebude-li to možné, bude po biologickém dozoru neprodleně požadovat detailní informace o provedeném transferu, které si následně ověří vlastní kontrolou území.

Odůvodnění:

Podmínky a zmírňující opatření mají být navrženy v souladu s požadavky pro vydání druhových výjimek dle ustanovení § 56 ZOPK (ustanovení § 13 odst. 2 ZOZE). Čl. 16 odst. 1 písm. e) směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21.05.1992, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (dále jen „směrnice o stanovištích“), zakládá možnost odchýlit se od ochrany chráněných živočichů v případě odebrání a držení omezeného a příslušnými orgány stanoveného počtu jedinců za přísně kontrolovaných podmínek v omezeném rozsahu a na základě výběru.

3. Krajský úřad provede kontrolu ochrany zvláště chráněných druhů v místě stavby OZE za přítomnosti biologického dozoru minimálně 2x během provádění záměru. Konkrétní termín bude upřesněn v návaznosti na harmonogram provádění záměru, kdy investor, popř. biologický dozor, učiní v dostatečném předstihu oznámení o provádění uvedených činností krajskému úřadu. Současně se nevylučuje možnost krajského úřadu účastnit se i kontrolních dnů svolaných investorem OZE.

Odůvodnění:

Podmínky a zmírňující opatření mají být navrženy v souladu s požadavky pro vydání druhových výjimek dle ustanovení § 56 ZOPK (ustanovení § 13 odst. 2 ZOZE). Dle ustanovení § 56 odst. 6 ZOPK v návaznosti na ustanovení § 5b odst. 3 písm. d) téhož zákona musí rozhodnutí obsahovat způsob kontrol, které bude orgán ochrany přírody stanovující odchylný postup provádět.

4. Záměry OZE a související infrastruktura budou umísťovány prioritně mimo VKP, koridory ÚSES a biotopy zvláště chráněných druhů; v případě, že nebude jiná možnost než zásah do uvedených předmětů, bude pouze v nutném rozsahu a za realizace adekvátní kompenzace.

Odůvodnění:

Podmínka je stanovena za účelem ochrany skladebných prvků ÚSES, VKP a zvláště chráněných druhů.

Z hlediska ochrany vod:

Navrhujeme upravit (doplnit) podmínky pro AOV a AOS z hlediska ochrany vod následovně:

Umístění VTE v akceleračních zónách musí respektovat ochranná pásma vodních zdrojů (povrchových i podzemních), záplavová území a chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) a území vymezená v Generelu území pro akumulaci povrchových vod a základních zásad využití těchto území.

Při stavebních pracích je třeba minimalizovat možné negativní ovlivnění vodních poměrů (např. při stavbě základů pro větrných turbín a zřizování přístupových cest k OZE).

Záměry OZE a související infrastruktura budou navrženy a provedeny tak, aby nedošlo ke zhoršení odtokových poměrů v území a ke zvýšení erozního odnosu, k soustředění srážkového odtoku do vodních toků nebo mokřadních a prameništích ploch, a ani ke zhoršení jakosti povrchových nebo podzemních vod. Srážkové vody budou přednostně zasakovány nebo zadržovány v místě jejich vzniku, případně řízeně odváděny tak, aby nedocházelo k erozi ani k ovlivnění vodních a mokřadních biotopů.

Přede prováděním základů větrných elektráren požadujeme provést odborná hydrogeologická posouzení záměrů staveb z hlediska ochrany podzemních vod, vodních zdrojů, a i ovlivnění proudění podzemních vod ze starých ekologických zátěží.

Navržené AO byly konzultovány s krajskými úřady Zlínského a Jihomoravského kraje a Kraje Vysočina s tím závěrem, že s umístěním AO lze souhlasit, a že není třeba k nim vydávat na území uvedených tří krajů výjimky podle § 23a vodního zákona.

Z hlediska ochrany ZPF:**Navrhujeme upravit (doplnit) podmínky pro AOS z hlediska ochrany ZPF následovně:****Rozsah odnětí ZPF**

Manipulační a montážní plochy, zařízení pro ukládání energie, příjezdové a obslužné komunikace a nezbytné technické infrastruktury budou umísťovány tak, aby celkový rozsah odnětí zemědělské půdy ze ZPF nepřekročil nezbytné minimum. Celková plocha dlouhodobého nebo trvalého odnětí ZPF v celé akcelerační oblasti nepřekročí Odhad záboru stanovený v příloze Zábor zemědělského půdního fondu Změny č. 2 ÚRP.

Odůvodnění: Oblast je vymezena na pozemcích náležících do zemědělského půdního fondu tato podmínka konkretizuje zásadu minimalizace odnětí zemědělské půdy ze ZPF pro poměry záměrů v této akcelerační oblasti. Záměry FVE mohou zahrnovat také manipulační a montážní plochy, zařízení pro ukládání energie, příjezdové a obslužné komunikace a nezbytnou technickou infrastrukturu. Je proto účelné stanovit nejen obecný požadavek na omezení záboru na nezbytný rozsah, ale také maximální plochu dlouhodobého dočasného nebo trvalého odnětí ZPF pro celou akcelerační oblast. Maximální plocha byla stanovena na základě kvalifikovaného odhadu záboru ZPF uvedeného v příloze záborů ZPF ke Změně č. 2 ÚRP. Stanovený limit nepředstavuje nárok na odnětí ZPF v uvedeném rozsahu; i v jeho rámci platí požadavek omezit odnětí ZPF na nezbytné minimum.

Minimalizace záborů pro dopravní infrastrukturu

Nezbytná dopravní infrastruktura bude vedena přednostně po stávajících veřejně přístupných pozemních komunikacích, zemědělských účelových komunikacích, po hranicích půdních bloků nebo v návaznosti na stávající liniové prvky v území. Nové komunikace a zpevněné plochy lze na ZPF umístit pouze v nezbytném rozsahu. V rámci projektového bude preferováno jejich vedení po okrajích půdních bloků s tím, že bude zachován přístup k obhospodařovaným pozemkům.

Odůvodnění: Z hlediska ochrany zemědělské půdy je u realizace záměru FVE zásadní ochrany půdy nejen ve vazbě na samotnou stavbu FVE, ale zejména související dopravní infrastrukturu. Proto ministerstvo stanovilo podmínku, která minimalizuje zábor ZPF a chrání okolní zemědělské pozemky. Tato podmínka částečně navazuje na již navržené opatření týkající se zachování přístupu k zemědělským pozemkům a zamezení vzniku neobhospodařovatelných zbytkových ploch. Nepřekrývá jej ale úplně, protože doplňuje preventivní pravidlo pro trasování komunikací. Nezbytná dopravní infrastruktura musí být v souladu s § 4 odst. 1 písm. d) zákona vždy umístěna tak, aby bylo minimalizováno odnětí pozemků ze ZPF, nedošlo k narušení organizace ZPF, byla zajištěna obhospodařovatelnost okolních zemědělských pozemků a přednostně byla využita stávající dopravní infrastruktura, je-li v přiměřené vzdálenosti a odpovídajících parametrech pro výstavbu a provoz záměru.

Doložení dopadů na organizaci ZPF

Dokumentace pro povolení záměru doloží vyhodnocení dopadů navrženého řešení na organizaci ZPF, včetně zákresu dotčených půdních bloků, přístupů na zemědělské pozemky, účelových

komunikací, dočasných a trvalých záborů, manipulačních ploch a zbytkových ploch. Za neobhospodařovatelný zbytkový pozemek se považuje zejména pozemek nebo část půdního bloku, u nichž navržené řešení neumožní racionální obhospodařování běžnou zemědělskou technikou.

Odůvodnění: Součástí území akceleračních oblastí jsou půdní bloky obhospodařovaných zemědělských pozemků. Tato podmínka je zásadní z hlediska přípravy konkrétních záměrů při zpracování dokumentace pro povolení záměru. Nenahrazuje již navržené věcné podmínky k ochraně organizace ZPF, ale stanoví, jak má být v navazující fázi prokázáno jejich splnění. Zákres dotčených půdních bloků, přístupů, dočasných a trvalých záborů, manipulačních ploch a zbytkových ploch umožní posoudit, zda navržené řešení nezhoršuje obhospodařovatelnost zemědělských pozemků a zda nevytváří plochy, které nelze racionálně obhospodařovat běžnou zemědělskou technikou.

Dočasné stavební a montážní plochy

Dočasné stavební a montážní plochy budou přednostně umísťovány v rozsahu ploch, které budou součástí trvalého provozního řešení záměru, zejména v rozsahu budoucích trvalých zpevněných ploch, obslužných komunikací a manipulačních ploch. Umístění dočasných stavebních a montážních ploch na jiné zemědělské půdě je přípustné pouze v nezbytném rozsahu a po dobu nezbytně nutnou pro provedení stavby. Po ukončení jejich využívání budou tyto plochy uvedeny do stavu umožňujícího jejich další zemědělské obhospodařování.

Podmínka směřuje k omezení dotčení zemědělské půdy při výstavbě záměru, přičemž zohledňuje zásady plošné ochrany ZPF; zejména minimalizaci záborů a nezbytnost odnětí zemědělské půdy. Jejím účelem je stanovit preventivní pravidlo pro organizaci výstavby v akcelerační oblasti. Podmínka konkretizuje zásadu minimalizace dotčení ZPF zejména tím, že požaduje soustředit stavební a montážní zázemí přednostně do ploch, které budou záměrem dotčeny i trvale. Tím se omezuje vznik dalších, pouze dočasných zásahů do zemědělské půdy. Pokud je využití jiné zemědělské půdy pro výstavbu nezbytné, má být omezeno rozsahem i dobou trvání. Konkrétní režim dotčení zemědělské půdy bude posouzen v navazující projektové fázi podle povahy a doby využití dotčených ploch. Bude-li se jednat o dočasné odnětí zemědělské půdy ze ZPF, uplatní se požadavky na rekultivaci podle schváleného plánu rekultivace vyplývající ze zákona a prováděcí vyhlášky. Půjde-li o nezemědělské využití zemědělské půdy po dobu kratší než jeden rok včetně doby potřebné k uvedení půdy do původního stavu, uplatní se zákonný oznamovací režim.

Ochrana mimoprodukčních funkcí půdy, erozních a odtokových poměrů

Záměry OZE včetně dočasných stavebních ploch, deponií zemin, manipulačních a montážních ploch, příjezdových a obslužných komunikací, zpevněných ploch a nezbytné technické infrastruktury budou umísťovány, navrženy a provedeny tak, aby nezvyšovaly erozní ohrožení zemědělských pozemků, nezhoršovaly odtokové poměry v území, neomezovaly retenční a infiltrační funkci zemědělské půdy nad nezbytnou mírou a nezpůsobovaly zhutňování, překrývání nebo jiné zhoršení fyzikálních, chemických nebo biologických vlastností navazující zemědělské půdy.

V částech akcelerační oblasti s vyšší erozní ohrožeností, se soustředěným povrchovým odtokem, s citlivými odtokovými poměry nebo s významnější retenční či infiltrační funkcí půdy budou základové konstrukce, nové zpevněné plochy a jiné prvky významně omezující půdní profil umísťovány pouze v nezbytném rozsahu a tak, aby nedošlo k významnému zhoršení erozních a odtokových poměrů. Svahy zářezů, násypů a dočasně obnažené půdy na ZPF budou stabilizovány bez zbytečného prodlení.

Při umísťování, návrhu a provedení záměrů FVE budou zároveň v nejvyšší možné míře zachovány krajinné prvky na ZPF, které plní retenční, infiltrační, protierozní nebo odtokově stabilizační funkci; jejich dotčení je přípustné pouze v technicky nezbytném rozsahu.

Odůvodnění: Podmínka doplňuje již navržené opatření k ochraně ZPF o ochranu mimoprodukčních funkcí zemědělské půdy, zejména retenční, infiltrační a vodohospodářské funkce půdy a stabilizaci erozních a odtokových poměrů v území. Navazuje na zásadu co nejméně narušovat mimoprodukční funkce zemědělské půdy; metodika k územním opatřením v kontextu realizace OZE výslovně spojuje minimalizaci dotčení této zásady zejména se zachováním hydrologických a odtokových poměrů v území.

Výstavba FVE a související infrastruktury může být spojena s pohybem těžké techniky, dočasnými deponiemi, staveništními komunikacemi, zářezy, násypy a dočasně obnaženými plochami. Tyto zásahy mohou při nevhodném umístění nebo provedení zvýšit erozní ohrožení, změnit odtokové poměry, způsobit zhutnění půdy nebo omezit retenční a infiltrační funkci půdy. Podmínka proto požaduje, aby byly tyto vlivy omezeny již umístěním, návrhem a organizací stavebních prací.

Podmínka dále směřuje k ochraně mimoprodukčních funkcí zemědělské půdy v návaznosti na existenci krajinných prvků v předmětné akcelerační oblasti, které se podílejí na retenci vody, vsakování, omezení eroze nebo stabilizaci odtokových poměrů.

Navrhujeme upravit (doplnit) podmínky pro AOV z hlediska ochrany ZPF následovně:

Rozsah odnětí ZPF

Záměry v akcelerační oblasti včetně základů VTE, manipulačních a montážních ploch, zařízení pro ukládání energie, příjezdových a obslužných komunikací a nezbytné technické infrastruktury budou umísťovány tak, aby celkový rozsah odnětí zemědělské půdy ze ZPF nepřekročil nezbytné minimum. Celková plocha dlouhodobého nebo trvalého odnětí ZPF v celé akcelerační oblasti nepřekročí 1,5* hodnotu odhadu záboru stanovený v příloze Zábor zemědělského půdního fondu Změny č. 2 ÚRP vždy pro konkrétní AO.

Odůvodnění: S ohledem na skutečnost, že akcelerační oblast je vymezena na pozemcích náležících do zemědělského půdního fondu konkretizuje podmínka zásadu minimalizace odnětí zemědělské půdy ze ZPF pro poměry záměrů v této akcelerační oblasti. Záměry VTE mohou kromě vlastních základů zahrnovat také manipulační a montážní plochy, zařízení pro ukládání energie, příjezdové a obslužné komunikace a nezbytnou technickou infrastrukturu. Je proto účelné stanovit nejen obecný požadavek na omezení záboru na nezbytný rozsah, ale také

maximální plochu dlouhodobého dočasného nebo trvalého odnětí ZPF pro celou akcelerační oblast. Maximální plocha byla stanovena na základě kvalifikovaného odhadu záboru ZPF uvedeného v příloze záborů ZPF ke Změně č. 2 ÚRP. Protože v době vydání územního opatření není známo konkrétní projektové řešení záměrů VTE, zejména jejich přesná lokalizace ani umístění trvalých manipulačních a obslužných ploch, příjezdových a obslužných komunikací a technické infrastruktury, byl kvalifikovaný odhad navýšen rezervním koeficientem 1,5. Tento koeficient zohledňuje objektivní nejistotu projektového řešení v úrovni územního opatření pro tuto akcelerační oblast. Stanovený limit nepředstavuje nárok na odnětí ZPF v uvedeném rozsahu; i v jeho rámci platí požadavek omezit odnětí ZPF na nezbytné minimum.

Ochrana kvalitní zemědělské půdy

Zemědělskou půdu zařazenou do I. a II. třídy ochrany lze pro záměry VTE včetně souvisejících staveb odejmout pouze v technicky nezbytném rozsahu, a to tehdy, pokud žadatel prokáže, že umístění příslušné části záměru na půdách nižší třídy ochrany v rámci akcelerační oblasti není možné bez významného zvýšení dopadů na jiné chráněné veřejné zájmy, bez narušení bezpečnosti nebo bez ztráty funkčnosti záměru. Při rovnocenných variantách umístění musí být vždy zvolena varianta s nižším dotčením kvalitnější zemědělské půdy; tento požadavek se uplatní přiměřeně i při volbě mezi ostatními třídami ochrany ZPF.

Odůvodnění: Akcelerační oblasti se částečně nachází na pozemcích zemědělské půdy I. a II. třídy ochrany ZPF. S ohledem na zvýšenou ochranu těchto půd a zásadu přednostního využívání méně kvalitní zemědělské půdy podle § 4 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF je třeba již v územním opatření stanovit pravidlo pro navazující projektové řešení. Přesné umístění VTE, souvisejících staveb a infrastruktury není v této fázi známo, proto podmínka nevylučuje dotčení půd I. a II. třídy absolutně, ale omezuje je na případy, kdy je takové dotčení technicky nezbytné a nelze zvolit šetrnější řešení v rámci akcelerační oblasti. Zásada preference méně kvalitní zemědělské půdy se současně neuplatní pouze ve vztahu k I. a II. třídě ochrany, ale přiměřeně i při výběru mezi ostatními třídami ochrany, pokud jsou varianty umístění z hlediska funkčnosti a dopadů na jiné veřejné zájmy rovnocenné.

Minimalizace záborů pro dopravní infrastrukturu

Nezbytná dopravní infrastruktura bude vedena přednostně po stávajících veřejně přístupných pozemních komunikacích, zemědělských účelových komunikacích, po hranicích půdních bloků nebo v návaznosti na stávající liniové prvky v území. Nové komunikace a zpevněné plochy lze na ZPF umístit pouze v nezbytném rozsahu. V rámci projektového bude preferováno jejich vedení po okrajích půdních bloků s tím, že bude zachován přístup k obhospodařovaným pozemkům.

Odůvodnění: Z hlediska ochrany zemědělské půdy je u realizace záměru VTE zásadní ochrana půdy nejen ve vazbě na samotnou stavbu VTE, ale zejména související dopravní infrastrukturu. Proto ministerstvo stanovilo podmínku, která minimalizuje zábor ZPF a chrání okolní zemědělské pozemky. Tato podmínka částečně navazuje na již navržené opatření týkající se zachování přístupu k zemědělským pozemkům a zamezení vzniku neobhospodařovatelných zbytkových ploch. Nepřekrývá jej ale úplně, protože doplňuje preventivní pravidlo pro trasování komunikací. Nezbytná dopravní infrastruktura musí být v souladu s § 4 odst. 1 písm. d) zákona vždy umístěna

tak, aby bylo minimalizováno odnětí pozemků ze ZPF, nedošlo k narušení organizace ZPF, byla zajištěna obhospodařovatelnost okolních zemědělských pozemků a přednostně byla využita stávající dopravní infrastruktura, je-li v přiměřené vzdálenosti a odpovídajících parametrech pro výstavbu a provoz záměru.

Doložení dopadů na organizaci ZPF

Dokumentace pro povolení záměru doloží vyhodnocení dopadů navrženého řešení na organizaci ZPF, včetně zákresu dotčených půdních bloků, přístupů na zemědělské pozemky, účelových komunikací, dočasných a trvalých záborů, manipulačních ploch a zbytkových ploch. Za neobhospodařovatelný zbytkový pozemek se považuje zejména pozemek nebo část půdního bloku, u nichž navržené řešení neumožní racionální obhospodařování běžnou zemědělskou technikou.

Odůvodnění: Součástí území, ve kterém je vymezena akcelerační oblast, jsou půdní bloky obhospodařovaných zemědělských pozemků. Tato podmínka je zásadní z hlediska přípravy konkrétních záměrů při zpracování dokumentace pro povolení záměru. Nenahrazuje již navržené věcné podmínky k ochraně organizace ZPF, ale stanoví, jak má být v navazující fázi prokázáno jejich splnění. U záměrů VTE bude konkrétní poloha věží, montážních ploch, obslužných komunikací a technické infrastruktury známa až z projektového řešení. Zákres dotčených půdních bloků, přístupů, dočasných a trvalých záborů, manipulačních ploch a zbytkových ploch proto umožní posoudit, zda navržené řešení nezhoršuje obhospodařovatelnost zemědělských pozemků a zda nevytváří plochy, které nelze racionálně obhospodařovat běžnou zemědělskou technikou.

Dočasné stavební a montážní plochy

Dočasné stavební a montážní plochy budou přednostně umístovány v rozsahu ploch, které budou součástí trvalého provozního řešení záměru, zejména v rozsahu budoucích trvalých zpevněných ploch, obslužných komunikací a manipulačních ploch. Umístění dočasných stavebních a montážních ploch na jiné zemědělské půdě je přípustné pouze v nezbytném rozsahu a po dobu nezbytně nutnou pro provedení stavby. Po ukončení jejich využívání budou tyto plochy uvedeny do stavu umožňujícího jejich další zemědělské obhospodařování.

Podmínka směřuje k omezení dotčení zemědělské půdy při výstavbě záměru, přičemž zohledňuje zásady plošné ochrany ZPF; zejména minimalizaci záborů a nezbytnost odnětí zemědělské půdy. Jejím účelem je stanovit preventivní pravidlo pro organizaci výstavby v akcelerační oblasti. Podmínka konkretizuje zásadu minimalizace dotčení ZPF zejména tím, že požaduje soustředit stavební a montážní zázemí přednostně do ploch, které budou záměrem dotčeny i trvale. Tím se omezuje vznik dalších, pouze dočasných zásahů do zemědělské půdy. Pokud je využití jiné zemědělské půdy pro výstavbu nezbytné, má být omezeno rozsahem i dobou trvání. Konkrétní režim dotčení zemědělské půdy bude posouzen v navazující projektové fázi podle povahy a doby využití dotčených ploch. Bude-li se jednat o dočasné odnětí zemědělské půdy ze ZPF, uplatní se požadavky na rekultivaci podle schváleného plánu rekultivace vyplývající ze zákona a prováděcí vyhlášky. Půjde-li o nezemědělské využití zemědělské půdy po dobu kratší než jeden rok včetně doby potřebné k uvedení půdy do původního stavu, uplatní se zákonný oznamovací režim.

Ochrana mimoprodukčních funkcí půdy, erozních a odtokových poměrů

Záměry OZE včetně základů VTE, dočasných stavebních ploch, deponií zemin, manipulačních a montážních ploch, příjezdových a obslužných komunikací, zpevněných ploch a nezbytné technické infrastruktury budou umísťovány, navrženy a provedeny tak, aby nezvyšovaly erozní ohrožení zemědělských pozemků, nezhoršovaly odtokové poměry v území, neomezovaly retenční a infiltrační funkci zemědělské půdy nad nezbytnou míru a nepůsobovaly zhutňování, překrývání nebo jiné zhoršení fyzikálních, chemických nebo biologických vlastností navazující zemědělské půdy.

V částech akcelerační oblasti s vyšší erozní ohrožeností, se soustředěným povrchovým odtokem, s citlivými odtokovými poměry nebo s významnější retenční či infiltrační funkcí půdy budou základové konstrukce, nové zpevněné plochy a jiné prvky významně omezující půdní profil umísťovány pouze v nezbytném rozsahu a tak, aby nedošlo k významnému zhoršení erozních a odtokových poměrů. Svahy zářezů, násypů a dočasně obnažené půdy na ZPF budou stabilizovány bez zbytečného prodlení.

Při umísťování, návrhu a provedení záměrů VTE budou zároveň v nejvyšší možné míře zachovány krajinné prvky na ZPF, které plní retenční, infiltrační, protierozní nebo odtokově stabilizační funkci; jejich dotčení je přípustné pouze v technicky nezbytném rozsahu.

Odůvodnění: Podmínka doplňuje již navržené opatření k ochraně ZPF o ochranu mimoprodukčních funkcí zemědělské půdy, zejména retenční, infiltrační a vodohospodářské funkce půdy a stabilizaci erozních a odtokových poměrů v území. Navazuje na zásadu co nejméně narušovat mimoprodukční funkce zemědělské půdy; metodika k územním opatřením v kontextu realizace OZE výslovně spojuje minimalizaci dotčení této zásady zejména se zachováním hydrologických a odtokových poměrů v území.

Výstavba VTE a související infrastruktury může být spojena s pohybem těžké techniky, dočasnými deponiemi, staveništními komunikacemi, zářezy, násypy a dočasně obnaženými plochami. Tyto zásahy mohou při nevhodném umístění nebo provedení zvýšit erozní ohrožení, změnit odtokové poměry, způsobit zhutnění půdy nebo omezit retenční a infiltrační funkci půdy. Podmínka proto požaduje, aby byly tyto vlivy omezeny již umístěním, návrhem a organizací stavebních prací.

Podmínka dále směřuje k ochraně mimoprodukčních funkcí zemědělské půdy v návaznosti na existenci krajinných prvků v předmětné akcelerační oblasti, které se podílejí na retenci vody, vsakování, omezení eroze nebo stabilizaci odtokových poměrů.

3. K hodnocení SEA

Z důvodu krátkého termínu uvádíme k předloženému hodnocení SEA pouze namátkově následující připomínky:

Kap. 4.1

V textu se uvádí, že AO nemají být vymezovány na půdách I. a II. třídy ochrany, což je dodržováno. S tímto tvrzením nelze zcela souhlasit, mj. i proto výše navrhuje některé AO k vynětí z návrhu a upravujeme znění návrhu územních opatření. V souvislosti s tím lze oponovat i tvrzení v bodě 4.1.1, že realizace VTE není v principu spojena s významnými zábory půdy. Sice se nejedná o rozsáhlé plochy odnětí, ale do záborů je nutno počítat i veškerou infrastrukturu včetně příjezdových komunikací, což může výrazně narušit organizaci ZPF, a rovněž hrozí významná degradace půdy vlivem samotného provádění stavby, a to i na částech pozemků, které nebudou předmětem trvalého odnětí.

K části 6

V kap. 6.3 – hodnocení návrhu změny č. 2 ÚRP jako celku se uvádí, že koncepce bude mít zanedbatelné až mírně negativní vlivy mj. na krajinný ráz a faunu, přičemž níže je konstatováno, že pokud nebylo možné významný negativní vliv na některou složku eliminovat nebo snížit, byla daná oblast z návrhu vyloučena. S tímto tvrzením nelze souhlasit, neboť v návrhu zůstaly dle našeho názoru oblasti, kde jsou významné negativní vlivy zejména na krajinný ráz a na faunu (netopýři, ptactvo), které nelze zmírnit na akceptovatelnou mez ani navrženými územními opatřeními.

Se závěrečným shrnutím kapitoly, podle něhož je návrh Změny č. 2 ÚRP včetně souvisejících územních opatření shledán v rámci posouzení SEA jako přijatelný, nelze z výše uvedených důvodů souhlasit.

RNDr. Miroslav Rokos
ředitel odboru výkonu státní správy IV
podepsáno elektronicky